

*Sulkavaaran
siskokset*

HARMAAN HEHKUA

Nelli Hietala

Karisto

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.

Text and data mining prohibited.

*Suomen Kirjailijaliitto ja Otavan Kirjasäätiö
ovat tukeneet kirjoitustyötäni. Kiitos.*

Copyright © Nelli Hietala ja Karisto / Kustannusosakeyhtiö Otava 2026

Karisto / Kustannusosakeyhtiö Otava
Uudenmaankatu 10, 00120 Helsinki
tuoteturvallisuus@otava.fi

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.

ISBN 978-951-1-53705-2

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2026

LUKU I:

Pura vanha osiin

– Miten tuolla on taas noin kylmä, Jessi nurisi.

Hän hankasi pakkasen kohmettamia sormiaan yhteen ja yritti saada kätensä lämpimiksi puhaltellessaan niihin.

Johanna, joka astui rappukäytävään samalla oven-avauksella siskonsa kanssa, nielaisi kysymyksen siitä, missä Jessin hansikkaat mahtoivat olla. Jessi todennäköisesti tulkitsi huomautuksen ivaksi ja vastaisi samalla mitalla, kenties nälväisisi jotakin hänen lapasistaan. Ne olivat omatekoiset, joten hän ottaisi huomautuksen henkilökohtaisesti ja pahastuisi. Ilta oli tuskin alussa, ei ollut syytä lietsoa eripuraa.

Käytävään syttyi kellertävä valo. Jostakin leijaili piparin tuoksu.

– Siitä ei ole kuukauttakaan kun hankin sixpackin sormikkaita, Jessi jatkoi.

Ulko-ovi loksahdi kiinni heidän perässään. Johanna riisui kuvioneulelapasensa, painoi äidin ovikelloa ja kääntyi siskonsa puoleen kulmiaan kohottaen.

– Sixpackin sormikkaita, hän toisti.

– Eriväriset joka päivälle, Jessi sanoi, – ja kun lähdin junalle en tietenkään löytänyt niistä ainoitakaan.

Jessi puisteli päätään kuin hämmentyneenä jokasyksyisestä piiloleikistä jota kohtalo hänen kanssaan pelasi. Johanna painoi huulensa yhteen ja hymyili tavalla jota olisi voinut kutsua monalisamaiseksi. Hän joutui keräämään kaiken itsehillintänsä ollakseen letkauttamatta mitään. Hän kuitenkin unohti asian pannessaan merkille, ettei äiti ollut ehtinyt vielä kiinnittää oveensa pienen pienillä paperimassaomenilla, pihlajanmarjoilla ja lahjapaketeilla koristeltua joulukranssia. Se oli outoa. Äidin ovikoristeet olivat yleensä hyvissä ajoin mukana sesongin vaihdoksissa, jopa etulinjassa. Hänhän oli palannut Fuengirolasta jo kaksi viikkoa sitten.

– Onkohan äiti tehnyt paellaa? Jessi pohti kuin olisi seurannut samaa ajatuskulkua kuin Johanna, mutta luikahtanut yhteisestä lähtökohdasta omaan suuntaansa.

– Tai tapaksia, Johanna ehdotti.

Hän muisti syöneensä kauan sitten tekemällään Espanjan-reissullaan vaaleaa vuohenmaitojuustoa, rapeaa leipää paahdettujen oliivien kera sekä perunamunakasta, josta haaveili yhä. Kukaties äiti olisi ehtinyt oppia syksyn aikana valmistamaan paikallisia herkkuja.

Jostakin heidän yläpuoleltaan kuului avautuvan ja sul-

keutuvan oven ääni. Hissikuilussa kolahti ja hissi lähti humisten kohti yläkerta.

Jessi vaihtoi painoa jalalta toiselle ja painoi ovikelloa toistamiseen. Tällä kertaa pidempään. Johanna vilkaisi häntä varoittavasti.

– Jos se on vaikka vessassa, Johanna huomautti.

– Minulla on ihan hirveä nälkä, Jessi valitti, – en viitsinyt ostaa junan ylihinnoiteltua mikroateriaa, kun oltiin sovittu yhteisestä lounaasta.

Johannalla oli tapana piipahtaa äidin luona syömässä kutakuinkin kerran viikossa, yleensä sunnuntaisin. Viime viikolla hänellä oli kuitenkin ollut kuoron esiintyminen, joten tapaaminen oli peruuntunut. Sitä edellisellä viikolla hän oli hakenut äidin läheisen kaupungin lentokentältä tämän saapuessa kotiin kahden kuukauden mittaiselta Fuengirolan-matkaltaan. Toisin sanoen he eivät olleet syöneet lounasta yhdessä melkein kolmeen kuukauteen. Jessikin oli tullut mukaan, sillä hän aikoi viettää etätyöviikon Sulkavaarassa.

Äidin oven takaa ei edelleenkään kuulunut pihausta-kaan. Hissi lähti laskeutumaan yläkerrasta takaisin alas. Jessi painoi korvansa äidin asunnon ovea vasten.

– Tuo näyttää tosi epäilyttävältä, Johanna irvisti.

– En usko, että äiti on kotona, Jessi arvioi.

Johanna vilkaisi kelloaan.

– Olen varma, että me sovittiin yhdeltä. Ainahan me ollaan siihen aikaan tavattu.

Hissin ovet nytkähtivät auki ja heidän serkkunsa Heidi ilmaantui rappukäytävään. Jessi hyppäsi ovelta taaemmas kuin pahanteosta yllätettynä.

– Mitä täällä tapahtuu? Heidi uteli nauraen ja veti pipoa syvemmälle päähänsä.

– Me harkitaan murtautumista äidin herkkupatojen ääreen, Jessi sanoi ja harppoi halaamaan serkkuaan.

– Meillä on kyllä hänen vara-avaimensa, jos ette halua murtautua, Heidi sanoi.

– Kai me odotellaan vielä jonkin aikaa, Johanna irvisti ja vilkaisi Jessiä.

Hän otti puhelimen esiin ja valitsi äitinsä numeron.

Heidi kohautti hartioitaan ja kertoi Laurin olevan kotona, jos he halusivat päästä pois rappukäytävästä joko heille tai hakea äitinsä vara-avaimen mennäkseen tämän asuntoon.

Jessi uteli serkultaan, mitä tälle kuului.

– Pelkkää hyvää, Heidi virnisti, – pääsin kirjaston kokoelmatiimiin. Olen poistanut kuukaudessa ainakin viisikymmentä tahraista ja repeillyttä kirjaa ja tilannut uusia tilalle.

Syyskuun alkupuolella heidän äitinsä talonvahdiksi tullut Heidi oli alkuperäisistä suunnitelmistaan huolimatta päätynyt jäämään Sulkavaaraan, ei vähiten erään yläkerrassa asuvan Laurin ansiosta. Lisäksi serkku oli valittu hiljattain kirjastonhoitajan äitiyslomasijaiseksi.

Jessin oli vaikea kuvitella mitään tylsempää kuin selata kirjoja päivä toisensa jälkeen, mutta Heidi vaikutti tyytyväiseltä.

Missä sinä olet? Johanna kuului sanovan puhelimeen.

– Jos lainaat uutuuttaan jäykän sienestäjän taskuoppaan tai *Tee itse islantilaiset kuvioneuleet* jonka mallipiirroksia ei ole väritetty vahaliiduilla uuteen uskoon, niin tiedät ketä kiittää, Heidi sanoi.

Me ollaan täällä sinun ovesi takana, Johanna sanoi puhelimeen.

– Ja parisuhderintama? Jessi kysyi Heidiltä vilkaisten merkitsevästi kohti yläkertaa.

Yksi. Eikö me sovittu yhdeltä?

– Onhan tässä opettelemista, Heidi myönsi ja alensi ääntään luottamuksellisesti, – en tajua, miten joku voi käyttää koko ajan pelkkiä parittomia sukkia. *Siiis* joka päivä, niin että paketista vasta vedetyt sukat eksyvät toisistaan heti ensimmäisen pesun jälkeen.

Kritiikistään huolimatta serkku punastui kevyesti ja hymyili niin leveästi, ettei muutama viikko sitten yläkerran asuntoon tavaransa muuttaneen Heidin perimmäinen tunne voinut jäädä epäselväksi edes puhelimeensa keskittyneelle Johannalle.

Niin kai sitten, Johanna sanoi ennen kuin lopetti puhelun lyhyesti.

Jessi ja Heidi kääntyivät katsomaan Johannaa, joka työnsi puhelimen ärtyneesti villakangastakkinsa sivutaskuun.

– Äiti oli uimahallin pukuhuoneessa. Hän oli kuulemma unohtanut kokonaan ajankulun kun saunassa oli ollut niin hauskaa seuraa, Johanna sanoi silmiään pyöritellen.

– Ei! En kestä! Jessi valitti vatsaansa pidellen.

Heidi puraisi huultaan.

– Hän käski hakea pizzaa, Johanna jatkoi.

– Pizzaa! Jessi toisti. – Missä paella ja tapakset? Missä gazpacho, churrot ja sangria?

– Voidaan mennä samaa matkaa, Heidi ehdotti, – minä olen menossa hakemaan timjamia kaupasta.

– Tekisi melkein mieli mennä suoraan kotiin, Johanna huomautti, – mutta sielläkin on jääkaappi tyhjänä.

Kolmikko kiskoi takkiensa vetoketjut kiinni, solmi kaulahuivit tiukemmin ympärilleen ja ne heistä, joilla oli hanskat, vetivät ne käsiinsä ennen kuin avasivat alaoven ja siirtyivät peräkanava ulos viimaan.

Ulkoportaalalle oli tuiskuttanut ohut kerros lunta.

– Minä en edes pidä pizzasta, Johanna valitti.

– Kaikkihan nyt pizzasta pitävät, Jessi kailotti.

– Se joka väittää ettei pidä, ei vain ole vielä löytänyt oikeanlaista pizzaa, Heidi jatkoi.

Jessi virnisti serkulleen kuin he olisivat yhdentoista vanhoja ja juuri keksineet miten puhua yhtä ja tarkoittaa toista.

Johanna tuhahti ärtyneesti.

– Äiti sanoi haluavansa täytteeksi katkarapuja ja oliiveja, hän sanoi.

– Käyttäytyikö se muuten oudosti? Jessi kysyi.

– Ei noin lyhyen puhelun aikana sellaista ehtinyt arvioida, Johanna sanoi.

– Entä silloin, kun hait äidin lentokentältä?

Johanna muisteli saapuvien aulasta kengänkannat kopisten astellutta äitiä, joka oli vaikuttanut kokeneen täydellisen muodonmuutoksen Espanjassa viettämiensä viikkojen aikana. Vielä kesällä harmaa, leukapieliin ulottunut tukka oli värjätty tummanruskeaksi ja kiharrettu. Säänkestävä ulkoilutakki oli vaihtunut polvimittaiseen trenssiin, jonka välistä olivat pilkottaneet kimalteleva, paljettien koristama neule ja tummansiniset, suoralahkeiset chinot. Lisäksi äiti oli meikannut. Johanna ei

muistanut nähneensä äidillä meikkiä kertaakaan sitten omien ylioppilasjuhliensa.

– Kerroinhan minä, hän huomautti. – Hyvä kun tunnistin koko naista.

– Onkohan äidille puhkeamassa muistisairaus? Jessi pohti.

– En minä oikein tiedä, Johanna empi, – ei se mitenkään hajamieliseltä vaikuttanut.

– Tapaamisten unohtelu, persoonallisuuden muutokset... Jessi luetteli.

– Ei äiti kyllä ole vielä seitsemääkymmentäkään, Johanna sanoi.

– Entä jos sillä on joku mies, Heidi ehdotti.

– Ai mies? Johanna ja Jessi kysyivät yhteen ääneen.

– Äidillä vai?

– Joku nuori latinorakastaja, Heidi virnisti.

Jessi ja Johanna vilkaisivat toisiaan ja purskahtivat nauruun.

– Älä luule, Jessi tyrski, – äiti vihaa miehiä.

– Isä vieroitti sen parisuhdeauvosta niin täydellisesti, ettei se ole eron jälkeen edes vilkaissut yhdenkään kaksilahkeisen suuntaan, Johanna selitti.

– Todennäköisempää olisi että äiti hankkisi moottoripyörän tai purjeveneen tai muuttaisi luostariin, Jessi epäili.

– Tai ne kaikki, Johanna lisäsi.

Ajatus siitä, että heidän hillitty ja huoliteltu, kaikin puolin kunnollinen äitinsä tekisi jotakin niin radikaalia, sai siskokset hilpeälle tuulelle. He tirskuivat hetken ajatukselle, että äiti kaasuttaisi sifonkihuivi lepattaen moottoripyörällä kohti luostaria, ennen kuin erosivat

risteyksessä, josta Heidi jatkoi matkaansa markettiin ja Jessi ja Johanna kääntyivät puiston toisella puolella olevaa pizzeriaa kohti.

LUKU 2:

Leikkaa suikaleiksi

Olin jo unohtanut miten hiljaista täällä on sunnuntaisin, Raija mietti vilkaistessaan ulos keittiön ikkunasta. Leipomon edustan parkkipaikka oli typötyhjää. Tiellä ei liikkunut ristin sielua. Katulampun päällä istui yksinäinen varis. Varis oli paikkalintu, joten se oli todennäköisesti istunut saman lampun päällä vartioimassa ohikulkijoilta putoilevia ruoantähteitä jo ennen hänen lähtöään. Oliko se mahtanut huomata hänen poissaolonsa?

Leipomon ikkunoita valaisevia sähkökynttelikköjä ja sekataravakaupan värivaloja lukuun ottamatta maisema oli loputtoman harmaa. Ohuessa, asfaltille sataneessa lumikerroksessa erottui tummina kahdet jalanjäljet. Toiset niistä kuuluivat pienelle koiralle, toiset mitä ilmeisimmin sen ulkoiluttajalle. Raija ymmärsi yhä paremmin, miksi niin

monet päättivät viettää talvensa kaukana täältä. Satunnaisia, talon toiselta puolelta kantautuvia autojen ääniä lukuun ottamatta lähitienoo vaikutti autiolta.

Raija käänsi katseensa pöydän toisella puolella istuviin tyttäriinsä. Jessi oli ehtinyt syödä ja näpytteli puhelintaan jalat tuolille nostettuna. Johanna oli tuskin puolivälissä omaa pizzaansa. Hän yritti parhaillaan taiteilla siitä veitsellä ja haarukalla suuhunsa palan, jossa olisi mahdollisimman sama määrä kaikkia täytteitä.

Käsittämätöntä, miten samoista aineksista saattoi syntyä kaksi niin keskenään erilaista sekoitusta.

– Minulla on jälkiruokaa, Raija muisti.

Hän kurkotti keittiön ikkunan alla olevalta työtasolta konvehtirasian näköisen pakkauksen käteensä ja ojensi sen Jessille.

He olivat ehtineet ulko-ovelle lähes yhtä aikaa hänen palatessaan uimahallista, mutta tytöt olivat olleet niin nälkäisiä, ettei hän ollut vielä antanut heille tuliaisiksi hankkimiaan oliiviöljypulloja, viuhkoja ja puisia salaattiottimia.

Jessi laski puhelimensa viivytellen pöydälle, tarttui Raijan ojentamaan rasiaan ja repäisi sitä peittävän sellofaanin auki.

– Se on turronia. Sitä syödään Espanjassa etenkin jouluna, Raija selitti, – se tehdään manteleista ja hunajasta.

Jessi nosti laatikon kannen auki ja mursi suuhunsa palan pehmeää, vaaleanruskeaa makeista.

– Ei hullumpaa, hän sanoi ja otti lisää, – vähän jauhoista.

Raija nousi pöydästä keittääkseen kahvia.

– Joulusta puheen ollen, millaisia suunnitelmia teillä on? Johanna kysyi.

Jessi kohautti harteitaan.

– En ole ajatellut asiaa vielä. Minusta olisi kiva tulla tänne, mutta emme ole puhuneet asiasta Petjan kanssa.

Petja oli Jessin miesystävä, jonka tämä oli tavannut viime talvena isänsä jäämistöä selvittäessään.

Raija tunsu lievän omantunnonpistoksen ajatellessaan jätevuorta, jonka hänen ex-miehensä oli maailmaan jättänyt ja jonka setvimisestä hän oli luikahtanut kuin koira veräjästä, kiitos vuosikymmenten takaisen avioeron. Lapset eivät kuitenkaan päässeet yhtä helposti pakoon vanhempiensa omaisuutta. Ei ollut lainkaan hullumpi juttu, että Jessi oli saanut hommaan apua joltakulta asiaan perehtyneeltä. Se, että Petja oli saanut tytön uskomaan, että Matin väkerryksillä oli jotain taiteellistakin arvoa, olikin sitten kimurantimpi juttu.

– Eikö joulukuu ala jo ensi viikolla? Johanna kysyi.

Jessi myönsi ja tarttui uudelleen puhelimeen tarkistaakseen kalenterinsa.

– Näin Eevan uimahallissa, Raija sanoi, – hän kertoi aikovansa järjestää kyläkaupalla jonkinlaisen joulujuhlan valtuustokauden päätteeksi.

Raija oli oikeastaan yrittänyt vältellä Sulkavaaran kyläkaupan omistajaa. Se ei yleensä ollut vaikeaa, koska nainen oli varsin kovaääninen. Tällä kertaa Eeva oli kuitenkin astunut uimahallin pukuhuoneeseen samalla ovenavauksella jolla hän oli ollut astumassa ulos, joten kohtaaminen oli ollut vääjäämätön.

– Monesko päivä se valtuuston viimeinen kokous on? Jessi kysyi.

Tytär esitti asiansa niin nopeasti, että Raija tiesi heti, että asiaan liittyi jotakin, mistä Jessica ei halunnut puhua. Se, että tämä kuitenkin itse otti asian esiin, oli yksi jessimäinen piirre muiden joukossa. Hänen vanhempi tyttärensä oli täydellisen kyvytön pitämään salaisuuksia, olivatpa ne sitten hänen omiaan tai muiden. Ellei Jessi paljastanut asioita oikopäätä, hän vihjaili, kunnes joku kysyi asiasta suoraan ja totuuden paljastamisesta tuli välttämättömyys.

– Joulukuun puolivälin paikkeilla, Johanna sanoi.

– Äänestetäänkö siellä...? Jessi kysyi.

Hän lopetti kesken lauseen ja työnsi suunsa täyteen turrtonia. Raija kääntyi juuri parahiksi astiakaapilta nähdäkseen tyttäriensä pyörittelevän silmiään toisilleen kuin nämä yrittäisivät puhua elekielellä ruokalautasten koosta.

– Ensi vuoden budjetista, Johanna vastasi.

Raija laski kahvikupit lastensa eteen. Hän tunsi, että häneltä odotettiin jonkinlaista panosta keskusteluun. Ellei muuta, niin hänen olisi ainakin myönnettävä tietävänsä mikä oli se kuuma peruna, jota tyttäret kieli keskellä suuta kiersivät.

– Ette kai te enää yritä saada sitä isänne tekemää hirvitystä sinne liikenneympyrään? hän kysyi niin kevyesti kuin suinkin osasi.

Viime keväänä, kun Sulkavaaraan oli viimein saatu paljon keskustelua aiheuttanut kiertoliittymä, kaupunginvaltuustossa oli alettu kiistellä siitä, millainen teos sen keskelle sopisi. Jessi ja Johanna olivat saaneet tuolloin päähänsä, että tarjoaisivat liikenneympyrään ITE-taiteilijana kunnostautuneen isänsä viimeiseksi jäänyttä romu-

veistosta. Puoliperävaunusta kyhätty mammuttiveistos oli aina ollut Raijan mielestä lähinnä irvokas. Eeva oli kuitenkin ottanut Jessin ja Johannan idean todesta ja lähtenyt ajamaan asiaa kaupunginvaltuustossa. Näihin päiviin mennessä soraääniä oli kaikeksi onneksi kuulunut enemmän kuin puoltavia. Syksyn poissaolonsa jälkeen Raija ei tosin välttämättä ollut enää tilanteen tasalla.

Kesästä tuntui kuluneen kokonainen elinikä. Raija ei ollut varma tiesikö enää, kuka oli muutama kuukausi sitten edes ollut.

– Ei se ole mikään hirvitys, Johanna puolusti, – se on aikamme kuva.

– Se ei kyllä vielä tarkoita, etteikö se voisi olla hirvitys, Jessi naurahti.

Johanna mulkaisi siskoaan ja laski aterimet lautaselle niin että kolahti.

– Kenen puolella sinä oikein olet? hän kysyi.

Jessi ei vaivautunut vastaamaan.

Raija nosti maidon jääkaapista. Hän alkoi etsiä lusiikoita, mutta huomasi avanneensa vahingossa väärän laatikon. Hän oli siirtänyt astiat vetolaatikoihin Heidin asunnossa asumisen ajaksi, jotta tämä yltäisi pyörätuolista kaikkeen tarvitsemaansa. Samalla hän oli tullut siirtäneeksi aterimet eri paikkaan kuin ennen. Nyt hän oli ehtinyt enimmäkseen tottua uuteen järjestykseen, eikä ollut vielä päättänyt siirtäisikö kaiken ennalleen. Silloin kun hän oli ajatuksissaan, hän kuitenkin etsi astioita yhä sieltä, missä ne olivat aikaisemmin olleet.

– Eli parin viikon päästä ratkeaa, siirretäänkö isänne mammutti paraatipaikalle kylän keskustaan? hän kysyi.

Raija keskittyi kaatamaan kahvin kuppeihin niin, ettei pannun nokasta valunut ylimääräisiä tippoja pöydälle. Jessille ja hänelle kahvia. Johannalle teetä.

– Siinä käsityksessä minä ainakin olen, Johanna sanoi.

– On suoranainen ihme, jos ylimääräisiä viivytyksiä ei enää tule, Jessi sanoi silmiään siristäen.

Raija tunsu tyttären moitteen kohdistuvan itseensä, mutta ei tarttunut aiheeseen. He eivät olleet tavanneet Jessin kanssa toisiaan pariin kuukauteen ja hän oli päättänyt pysyä rauhallisena tämän piikittelystä huolimatta. Tiesihän hän, kuinka vaikea tämän oli vastustaa kiusausta viitata viime kesän tapahtumiin, hänen yritykseensä tuhota koko veistoksenkuvatus. Jessi kaiketi odotti häneltä jonkinlaista anteeksipyyntöä. Toistaiseksi Raija ei kuitenkaan ollut pystynyt sitä esittämään. Ehkä siksi ettei hän nähnyt siihen mitään syytä, tytärhän oli juuri itsekkin myöntänyt isänsä teoksen olevan hirvitys.

– Päätöksenteko on usein kimuranttia, Raija sanoi olkiaan kohauttaen.

Hän ei välittänyt puhua aiheesta enempiä, joten hän kysyi, halusivatko tytöt nähdä matkakuvia ja nosti vastausta odottamatta läppärinsä pöydälle.

– Milloin sinä olet tuon hankkinut? Johanna ihmetteli.

– Ennen reissuun lähtöä, Raija sanoi, – edellinen oli niin hidas, ettei sillä voinut tehdä mitään.

– Ihan laadukas merkki, Jessi arvioi, – sikäli kuin mikään tuon hintaluokan on.

Johanna ehdotti, että he siirtyisivät olohuoneeseen. Jessi hörppäsi kahvinsa loppuun ja hyppäsi salamana ylös ehtiäkseen ensimmäisenä sohvipaikalle, mikä sai Johannan

ryntäämään siskonsa perään sellaista kyytiä, että mukissa hänen edessään höyrynyyt tee läikähti keittiön pöydälle. Kinastelun äänten kantautuessa keittiöön Raija tuli mietineeksi, aikuistuivatko lapset koskaan.

Kaksi tuntia myöhemmin Jessi oli nukahtanut sohvalle. Hän kuorsasi kevyesti pää lilaa samettityynyä vasten. Raija napsutteli kuvia eteenpäin. Tuplia oli paljon. Myös joitakin muita otoksia olisi kenties kannattanut karsia ennen näyttämistä. Jostain syystä oli tuntunut tarpeelliselta kerätä kaikki talteen kuvina: kasvit, rakennukset, ruoat. Maisemat eivät näyttäneet kuvissa lainkaan niin hyvältä kuin luonnossa, eikä jokaista ravintola-annostakaan olisi ehkä tarvinnut esitellä lapsille. Kukkaloisto oli kesän kuumuudenkin jälkeen ollut vielä niin hurmaava! Aidoilla, tienvierustoilla, pihoissa ja puistoissa häntä sykähdyttäneet värikkäät kukat eivät näyttäneet kuvissa yhtä hehkeiltä kuin luonnossa, mutta joukossa oli sentään muutama varsin kelvollinenkin otos. Kukkakuvat eivät kuitenkaan selvästi jaksaneet kiinnostaa Jessiä.

– Onko näitä vielä paljon? Johanna kysyi voipuneella äänellä heidän edettyään kolmannen viikon auringonlaskuihin ja terassiposeerauksiin, joissa aurinkolaseihin ja leveälierisiin hattuihin verhoutuneet eläkeläiset kohottelivat värikkäitä drinkkejä. Raija katsahti tyttärtään.

– Haluaisitko lasin sherryä? hän kysyi.

Johanna vilkaisi sohvalla autuaan tiedottomana makavaa siskoaan. Tämä mutisi jotakin unissaan ja käänsi päänsä selkänjoaa kohti kuin olisi havahtunut unen läpi siihen, että oli joutunut huomion kohteeksi.

– Miksipä ei, Johanna sanoi, – Jessi voi ajaa meidät kotiin.

Raija nosti olohuoneen kirjahyllystä lasipöydälle kaksi hyvin pientä kristallilasia ja kaatoi ne täyteen vaaleanruskeaa nestettä. Se oli mehutiivistemäisen paksua ja soke-rista.

– En tiennytkään, että pidät sherrystä, Johanna sanoi.

– En minäkään, Raija naurahti ennen kuin kostutti ylähuulensa lasissa.

Hän oli aina pitänyt sherryä mummojen juomana. Oli tuntunut vapauttavalta myöntää, että hän piti siitä. Vähän niin kuin sauvakävely, joka ei tuntunut enää ollenkaan nololta sitten kun sitä oli viimein rohjennut alkaa harrastaa.

He jatkoivat valokuvien katselua, vaikka Raija huomasi Johannan mielenkiinnon lopahtaneen. Hän yritti selata kuvia nopeammin, mutta tajusi, että hänellä oli oikeastaan paljon kerrottavaa matkan tapahtumista. Hän ei ollut päässyt puhumaan reissunsa yksityiskohdista kunnolla vielä kenellekään. Hän oli soitellut veljensä Veikon kanssa muutama päivä sitten, mutta ei tämä jaksanut kuunnella hänen asioitaan senkään vertaa kuin Jessi.

Raija oli tutustunut jo lentokentällä säännöllisesti alueella lomailevaan ikäiseensä pariskuntaan, joka oli neuvonut häntä monissa käytännön asioissa. Ensimmäisten päivien jännityksen haihduttua tekemistä oli tuntunut riittävän loputtomasti. Muihin suomalaisiin tutustuminen oli ollut helppoa. Jonkinlainen jaettu ulkopuolisuuden tunne oli yhdistänyt heitä ja he olivat keksineet loputtomasti puheenaiheita kauppojen valikoimista, säästä, parkkipaikoista, ruoasta, kaikesta pienestä ja harmittomasta.

Jo parin viikon jälkeen Raija oli huomannut, ettei suhtautunut ihmisiin tutustumiseen enää yhtä vakavasti kuin ennen. Hänen ei tarvinnut löytää sydänystävää, joka oli samaa mieltä kaikesta. Hän oli saattanut lähteä keppijumppaporukan mukaan lounaalle ja viettää päivän ihmisten seurassa, joiden kanssa hänellä olisi Suomessa ollut tuskin mitään yhteistä. Oikeastaan kuka tahansa samaa kieltä puhuva kelpasi juttukaveriksi. Kummallista kyllä, kun kanssaihmiisiin alkoi suhtautua rennommin, alkoi löytyä odottamattomiakin yhteyksiä.

– Olet kokenut melkoisen muodonmuutoksen, Johanna huomautti, kun kuvakimara oli käyty läpi ja Raijan ensimmäisenä iltana ottama selfie ilmestyi merimaiseman eteen.

Hänellä oli kuvassa meikittömät, silmälasien kehystämät silmät ja suorat, tuulen pörröttämät hiukset. Tummansinisestä t-paidasta erottui mainoslogo.

Raija muisti tunteneensa olonsa turvattomaksi vierassa asunnossa. Hän oli nukkunut ensimmäisen yön niin kevyesti, että oli säpsähtänyt jokaista kadulta kantautuvaa ääntä. Hänestä oli tuntunut kuin kuka tahansa olisi voinut milloin tahansa kävellä sisään asuntoon, eikä hän olisi edes tiennyt kenelle tai minne soittaa, jos niin olisi käynyt.

Raija hipaisi ohimennen hiuksiaan. Tuntui kuin kiharat olisivat oienneet ja haalistuneet uimahallissa käynnin jälkeen.

– Onko sinulla uudet silmälasitkin? Johanna kysyi.

– Ne olivat edullisempia siellä, hän sanoi.

Uudet sangat olivat huomiota herättävämmät kuin aikaisemmat. Jostain syystä hänestä tuntui kuin hänen olisi pitänyt puolustella niiden ostamista Johannalle. Puolustella

omaa muuttumistaan ikään kuin kyseessä olisi esitys, jonka todenperäisyyttä lapsilla oli lupa arvioida.

– Mitä sinulle kuuluu? hän kysyi.

Johannassa oli aina ollut jotakin vakavaa ja varovaista. Tyttö oli jo pienenä kirjoittanut listoja ja tehnyt suunnitelmia, noudattanut itse omia ohjeitaan. Jokin tyttären tunnollisuudessa muistutti Raijaa hänestä itsestään. Jessissä oli enemmän isäänsä.

Johanna kertoi pitävänsä seuraavana viikonloppuna kudontakurssin kylätalolla, jonka yläkertaan oli saatu lahjoituksina useammat vanhat kangaspuut.

– Se on sellainen lyhyt intensiivikurssi. Tarkoitus on opettaa osallistujille matonkutomisen alkeet ja auttaa heitä löytämään luovuuden ilo, Johanna selitti.

– Onko ilmoittautuneita paljon? Raija kysyi.

– Ei nyt sentään paljon, Johanna naurahti, – mutta sen verran, että kurssi voidaan toteuttaa.

Raija oli jäänyt matkansa vuoksi tänä syksynä pois useimmista aiempien vuosien harrastuksistaan. Toisaalta hänen espanjankielentaitonsa oli epäilemättä parantunut Fuengirolan kuukausina. Ehkä hän voisi kysellä keväällä paikkaa jatkoryhmästä, siellä oli yleensä enemmän tilaa kuin alkeistunnilla.

Hän otti puheeksi veljentyttärensä Heidin ja tämän yllättävän päätöksen muuttaa pysyvämmiin Sulkavaaraan, tarkemmin sanottuna hänen yläkertaansa. Raijasta tuntui melkein siltä kuin hän olisi ollut edesauttamassa Heidin parisuhteen syntyä. Hän nimittäin oli tutustunut yläkerrannaapurinsa tyttäreeseen Helmiin, joka oli jatkanut vierailuja hänen karkkikaapillaan silloinkin, kun hän itse